

11. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Staronová pravidla pro osoby ve vedení a klíčové zaměstnance ve finančních institucích

Ačkoliv právnická i laická veřejnost v současnosti řeší především dopady rekonstrukce soukromého práva v České republice a s tím souvisejí potřebné změny, musí se úvěrové instituce (tj. banky a spořitelny a úvěrní družstva) a investiční podniky (dále jen „finanční instituce“) vypořádat též s novými pravidly v oblasti regulace jejich činnosti. Změny přinesla směrnice CRD IV[1] a nařízení CRR[2], které též zakotvují nové pojetí regulatorního rámce v oblasti bankovníctví známé jako tzv. Basel/Basilej III.

Směrnice CRD IV měla být členskými státy transponována do 31. prosince 2013 a nařízení CRR vstoupilo v účinnost 1. ledna 2014. Česká republika zatím neprovedla úplnou transpozici příslušné směrnice. Návrh změnového zákona[3] k CRD IV/CRR prochází stále legislativním procesem.[4] Podstatná část nové unijní úpravy byla však do českého právního řádu implementována vyhláškou ČNB č. [23/2014](#) Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „**Vyhláška**“), která nabyla účinnosti dne 5. března 2014, a nahrazuje dosavadní vyhlášku ČNB č. [123/2007](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Účelem tohoto článku není podrobná analýza pravidel zaměřených zejména na zlepšení kvality a kvantity kapitálu, ale vyzdvihnutí vybraných, někdy poněkud překvapujících, ustanovení vztahujících se k osobám ve vedení a odměňování klíčových osob.

Požadavky na členy vedoucích orgánů a výbor pro jmenování

CRD IV klade zvýšený důraz na kvalitu osob ve vedení finančních institucí a stanoví předpoklady pro výkon členů vedoucího orgánu v těchto institucích a osob ve vrcholném vedení. CRD IV zdůrazňuje nezbytnost určitého času, který má člen věnovat výkonu funkce, a omezuje možnost činnosti jak výkonného, tak nevýkonného člena v jiných orgánech.[5] Finanční instituce mají výslovnou povinnost poskytnout dostatečné lidské a finanční zdroje na zaškolení a přípravu členů vedoucího orgánu.[6] Tj. prohlubování a zvyšování kvalifikace vedoucích osob a jeho zajištění je jednou z povinností finanční instituce.

CRD IV zasahuje rovněž do procesu „vyhledávání“ vhodných kandidátů na pozici člena vedoucího orgánu. V případě významných finančních institucí[7] existuje povinnost zřízovat kromě výboru pro odměňování a rizika, též výbor pro jmenování. Výbor pro jmenování by měl být složen z členů vedoucího orgánu, kteří v dané instituci nevykonávají žádnou výkonnou funkci, a měl by mimo

jiné[8]:

- doporučovat ke schválení kandidáty na uvolněná místa ve vedoucím orgánu, což zahrnuje i posouzení kandidáta s ohledem na vyváženost znalostí, dovedností, rozmanitosti a zkušeností vedoucího orgánu, tento výbor by měl též vypracovávat popis činností a schopností požadovaných pro konkrétní funkci;
- rozhodnout o cílovém zastoupení méně zastoupeného pohlaví ve vedoucím orgánu a připravit strategii k dosažení stanoveného cíle;
- alespoň jednou ročně hodnotit znalosti, dovednosti a zkušenost jednotlivých členů vedoucího orgánu, jakož i vedoucího orgánu jako celku.

Několik poznámek k odměňování ve finančních institucích

I nadále platí, že veškeré povinné osoby budou dodržovat základní zásady[9] ve vztahu ke všem zaměstnancům a pracovníkům.[10] Zvláštní zásady a postupy pro odměňování se mají uplatňovat alespoň na odměňování vybraných pracovníků, kteří mají vliv na celkový rizikový profil povinné osoby, přičemž specifické postupy[11] (např. odložené platby, část odměny vyplácená v kapitálových nástrojích, malus, claw-back) musí povinné osoby aplikovat jen, je-li to přiměřené. Jedná-li se však o povinnou osobu mající na daném trhu významné postavení,[12] ta musí přiměřeně aplikovat všechny zvláštní zásady a postupy.

Zásady odměňování[13] musí nově povinná osoba přiměřeně implementovat i v případě odměňování (nastavení plnění) dalších právnických a fyzických osob, pokud tyto fakticky vykonávají činnost pro povinnou osobu a tato činnost má významný vliv na celkový rizikový profil povinné osoby, a to bez ohledu na to, kde se tyto subjekty nachází. Vylučuje se tedy obcházení pravidel o odměňování prostřednictvím „mezičlánků“ a offshore entit.

V oblasti odměňování „pracovníků[14]“ finančních institucí zakotvila směrnice CRD IV kritéria pro stanovení pevné a pohyblivé složky odměny.[15]. Základní pevné části odměny by měla odrážet především odborné zkušenosti a stanovenou pracovní náplň pracovníka. Naopak pohyblivá složka odměny by měla odrážet udržitelný výkon povinné osoby, zohledňovat rizika a výkon nad rámec toho, co je požadováno ke splnění popisu pracovní náplně vybraného pracovníka.[16] Toto chápou něco jako „přidanou hodnotu“, jež dává konkrétní pracovník dané pozici.

Směrnice CRD IV drobně změnila některé zvláštní zásady odměňování a stanoví:

- (i) nový limit pro stanovení pohyblivé složky odměny, kdy pohyblivá složka nepřesáhne u žádného jednotlivce 100 % pevné složky jeho celkové odměny; případně členské státy mohou dovolit akcionářům (společníkům) navýšit vyšší poměr mezi pevnou a pohyblivou složkou, nicméně celková výše pohyblivé odměny nesmí přesáhnout 200% pevné složky;[17]
- (ii) možnost uplatnit pro účely výpočtu výše pohyblivé složky odměny diskontní sazbu, která může dosáhnout výše až 25 % celkového objemu pohyblivé složky odměny u kteréhokoli jednotlivce za předpokladu, že je vyplacena prostřednictvím nástrojů odložených na dobu nejméně pěti let. Podrobná pokyny pro užití diskontní sazby zveřejnila na základě zmocnění Evropský orgán dohledu (Evropský orgán pro bankovníctví);[18]
- (iii) povinnost stanovit kritéria pro uplatnění tzv. malusu (nepřiznání části nebo celé odměny) a claw-back (zpětného vyžádání již vyplacené odměny či její části) a to zejména v situaci, kdy se pracovník podílel nebo odpovídá za jednání, které vedlo k významným ztrátám povinné osoby, a kdy jeho důvěryhodnost, odborná způsobilost a zkušenosti nejsou v souladu se standardy.

Informační povinnost

Dle čl. 96 směrnice CRD IV musí finanční instituce, které mají internetové stránky (pozn.: od 1. ledna 2014 mají povinnost zřídit internetové stránky všechny akciové společnosti v ČR), poskytovat na těchto internetových stránkách informace, jakým způsobem splňují požadavky o správě a řízení a o odměnách. Co vše mají finanční instituce uveřejňovat, zmiňuje Vyhláška (např. § 24, 91, příloha č. 10 Vyhlášky). České národní bance je třeba jednou ročně hlásit počet osob, jejichž odměna za účetní období převyšovala částku 1.000.000,- EUR nebo její ekvivalent, jakož i strukturu a pracovní povinnosti takových osob.

Jedno přísloví říká, že cesta do pekel je dlážděná dobrými úmysly. Věřím, že snaha evropských legislativců a regulátorů je ochránit trh před zbytečným riskováním a tím souvisejícími negativními dopady v širším kontextu, nicméně přemíra regulace v dané oblasti může být značně kontraproduktivní. Náklady, které finanční instituce budou nuceny vynaložit na implementaci nových pravidel, případně kontrolu, že stávající stav je v souladu s novou právní úpravou, budou jistě značné a nejsou samy o sobě zárukou stability finanční instituce.

V této souvislosti bude jistě zajímavé sledovat, jak dopadne žaloba podaná vládou Velké Británie u ESD[19]. Touto žalobou se vláda Velké Británie snaží anulovat některá z ustanovení CRD IV a CRR, včetně např. ustanovení CRR o uveřejňování konkrétních údajů o odměňování pro jeho rozpor s principy ochrany osobních údajů. Případný úspěch ve věci by byl jistě pozitivní zprávou pro všechny finanční instituce nejen ve Velké Británii, ale v celé EU.

Eva Procházková,
advokátka

Lukáš Zahrádka,
vedoucí advokát

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

-----
[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012

[3] Návrh změnového zákona se dotkne především zákona o bankách, zákona o České národní bance, zákona o stavebním spoření, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákona o finančních konglomerátech.

[4] Sněmovní tisk 108. Vláda zastoupená ministrem financí navrhla Poslanecké sněmovně projednávání návrhu zákona tak, aby sněmovna s ním mohla vyslovit souhlas již v prvním čtení (§ 90 odstavec 2 zákona č. 90/1995 Sb, o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů), což však bylo odmítnuto, a návrh tak musí projít standardní legislativním procesem. Dne 30. dubna 2014 byla o návrhu zákona vedena podrobná rozprava v rámci 2. čtení.

[5] Článek 91

[6] EBA je směrnicí CRD IV zmocněna vydat pokyny pro upřesnění těchto pojmů týkajících se výkonu funkce člena vedoucího orgánu, jakož i požadavků na tyto osoby a prostředky na zaškolení těchto osob (článek 91 odst. 12 CRD IV).

[7] Kritérií pro určení významnosti finančních institucí jsou ponechána prováděcím předpisům, v ČR by se tak mělo stát prostřednictvím vyhlášky ČNB.

[8] Článek 88 odst. 2 CRD IV

[9] Podrobněji k zásadám odměňování podle vyhlášky 123/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů v Svobodová, E., Zahradka L., Několik poznámek k odměňování klíčových zaměstnanců ve finančních institucích, Práce a mzda 2012/1

[10] Bod 3 přílohy č. 1 Vyhlášky

[11] Uvedené v bodech 13 až 20

[12] Postavení povinné osoby se považuje za významné vždy, pokud její podíl na celkové bilanční sumě všech povinných osob na daném trhu dosahuje nebo přesahuje 5%.

[13] Jsou uvedeny v bodech 4 až 27 přílohy č. 1 Vyhlášky.

[14] Vyhláška si pro své účely definuje „pracovníka“ jako osobu, která je s povinnou osobou v základním pracovněprávním nebo podobném vztahu, anebo jiná osoba, pokud je členem orgánu nebo výboru povinné osoby (§ 7 odst. 3 písm. d).

[15] Podle Vyhlášky se za „odměnu“ považuje mzda, peněžní i nepeněžní požitky a další příjmy pracovníka.

[16] Článek 92 odst. 2 písm. g) CRD IV a bod 6 přílohy 1 Vyhlášky.

[17] Změnový zákon k CRD IV /CRR na toto reaguje v navrhovaném novém znění § 9 odst. 2 zákona o bankách, které zní:

Banka může ve stanovách upravit také pravomoc valné hromady

a) stanovit ve smlouvě o výkonu funkce úroveň poměru mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny vyšší než 100 %, přičemž celková úroveň pohyblivé složky nesmí přesáhnout u žádného jednotlivce 200 % pevné složky jeho celkové odměny, nebo

b) dát pokyn dozorčí radě nebo správní radě, pokud schvaluje smlouvu o výkonu funkce, stanovit úroveň poměru mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny vyšší než 100 %, přičemž celková úroveň pohyblivé složky nesmí přesáhnout u žádného jednotlivce 200 % pevné složky jeho celkové odměny.

[18] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[19] Dostupné na [www](http://www.epravo.cz), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)